

ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮНИЙ ЭРХИЙГ ХАНГАХ ЗӨВЛӨЛИЙН АЛБАН ДААЛГАВАР

2026 оны 01 сарын 27 өдөр

Дугаар 08

Улаанбаатар хот

Ажил сайжруулж, хууль тогтоомжийн
хэрэгжилтийг хангаж ажиллах тухай

Засгийн газрын 2023 оны 402 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан "Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хангах зөвлөлийн ажиллах журам"-ын 4.4, 5.10 дахь заалтыг үндэслэн ДААЛГАХ нь:

1. Салбарын бодлого, хууль тогтоомжийг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн мэдрэмжтэй болгох, үр дүнтэй хэрэгжүүлэх, Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хангах дэд зөвлөлийн үйл ажиллагааг сайжруулах зорилгоор дараах албан даалгаврыг хэрэгжүүлж ажиллахыг Эдийн засаг, хөгжлийн яамны хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хангах дэд зөвлөл /И.Батхүү/-д үүрэг болгосугай:

Нэг. Салбарын хууль тогтоомж Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн конвенцын үзэл санаа, зарчимд нийцүүлэх, сургалт, нөлөөллийн ажлын хүрээнд:

- 1.1. Салбарын хүрээнд хэрэгжиж байгаа хууль тогтоомжийг Конвенцын үзэл санаа зарчимд нийцүүлэх хүрээнд хууль тогтоомж, стандартад үнэлгээ хийж, Конвенцод нийцүүлэх ажлыг үе шаттай төлөвлөн, шаардлагатай төсвийг батлан хэрэгжүүлэх;
- 1.2. Салбарын байгууллагуудын ажилтнуудын эрхэд суурилсан загварын талаар ойлголт, мэдлэгийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн сургалт нөлөөллийн ажилд шаардагдах төсвийг баталж, хэрэгжүүлэх.
- 1.3. Салбарын ажилтнуудад хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний асуудалд эрхийн мэдрэмжтэй хандах хандлагыг төлөвшүүлэх талаар үе шаттай олон талт арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх;
- 1.4. Засгийн газрын 2025 оны "Арга хэмжээний төлөвлөгөө батлах тухай" 160 дугаар тогтоолын хавсралтаар "Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн эрхийн хорооноос гаргасан зөвлөмжийг 2025-2031 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө"-ний хэрэгжилтийг хангах;
- 1.5. Салбарын байгууллагуудын уялдаа холбоог сайжруулах чиглэлд бодит санаачилга гарган ажиллах.

Хоёр. Дэд зөвлөлийн үйл ажиллагаанд хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн оролцоог хангах хүрээнд:

- 2.1. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн хэрэгжилтийг хангах, хамгаалах чиглэлд аливаа бодлого, шийдвэрийг боловсруулах, төлөвлөх болон хэрэгжүүлэх үйл явцад нийт хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, тэдний төлөөллийн байгууллагын оролцоог баталгаажуулсан үр дүнтэй механизмыг бий болгох;
- 2.2. Дэд зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд ажиллах ТББ-ын төлөөллийг Засгийн газрын журамд нийцүүлэн ил тод, нээлттэй сонгон шалгаруулах, тэгш оролцоог хангах;

2.3. Дэд зөвлөлийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, тайлан болон бусад холбогдох мэдээллийг яамныхаа цахим хуудсанд байрлуулдаг болох.

Гурав.Төрийн зарим чиг үүргийг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хангах чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг Төрийн бус байгууллагаар гэрээлэн гүйцэтгүүлэх хүрээнд:

3.1.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хангах хүрээнд Эдийн засаг, хөгжлийн яам Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн ТББ-аар гэрээлэн гүйцэтгүүлэх ажил, үйлчилгээний жагсаалтыг урьдчилан гаргаж, сонгон шалгаруулах ажлыг нийтэд ил, тод зохион байгуулах;

3.2.Гэрээгээр ажил, үйлчилгээ гүйцэтгэсэн байгууллагуудын ажлын тайланг яамныхаа цахим хуудсанд нийтэлж, цаашид бодлого үйл ажиллагаанд ашиглах боломжийг бүрдүүлэх.

Дөрөв.Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 144 дүгээр зүйлийн хэрэгжилтийг хангах хүрээнд:

4.1.Эдийн засаг, хөгжлийн салбарт ажиллаж байгаа хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн талаарх мэдээллийг нас, хүйс, бэрхшээлийн төрөл, хэлбэрээр нь гаргаж Зөвлөлд жил бүр хүргүүлэх;

4.2.Салбартаа ажиллаж байгаа албан хаагчдынхаа ажлын байрны орчны хүртээмжийг сайжруулах, хэрэгцээнд нь нийцсэн тохируулгаар хангагдах эрхийг баталгаажуулсан холбогдох зохицуулалтыг хамтын гэрээ хэлэлцээр, байгууллагын дотоод журам болон хөдөлмөрийн гэрээнд тусгах.

Тав.Хүртээмжийг сайжруулах хүрээнд:

5.1.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн эрхийн тухай конвенцын агуулгын хүрээнд салбарынхаа ажиллагчдад хүртээмжийн талаарх ойлголт, мэдлэг олгох сургалт, нөлөөллийн арга хэмжээг зохион байгуулах;

5.2.Салбарын байгууллагуудын хүртээмжийн үнэлгээ хийж, хүртээмжийг сайжруулах төлөвлөгөөг батлан, хэрэгжүүлэх, шаардлагатай төсвийг жил бүрийн төсөвт тусгах;

5.3.Салбарын хүрээнд аливаа барилга байгууламжийг захиалан бариулах бүрд зургийн даалгавар гаргах шатнаас ажил хүлээн авах шатанд дэд зөвлөлийн хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн төлөөлөлтэй зөвшилцөн, хөндлөнгийн хяналтыг хэрэгжүүлдэг тогтолцоог бүрдүүлэх.

5.4.

Зургаа. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хангах тусгайлсан бодлого стратегийн хүрээнд:

6.1.Эдийн засаг, хөгжлийн салбарт хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хангахад шаардлагатай арга хэмжээг цогц байдлаар тусгасан стратегийг баталж хэрэгжүүлэх, шаардлагатай төсвийг шийдвэрлэх.

Долоо. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрх зөрчигдсөн талаар гомдол шийдвэрлэх механизм болон хөндлөнгийн хяналт үнэлгээний хүрээнд:

7.1.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрх зөрчигдсөн тохиолдолд гомдол хүлээн авах, асуудлыг шийдвэрлэх чиг үүрэг бүхий хараат бус механизмыг бий болгох;

7.2.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хангах хуулиар хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй албан тушаалтанд хариуцлага тооцох механизмыг бүрдүүлэх;

7.3. Эдийн засаг, хөгжлийн яам энэхүү албан даалгаврыг хэрэгжүүлэх хүрээнд Дэд зөвлөлийн жил бүрийн төлөвлөгөөнд холбогдох асуудлуудыг тусган ажиллах.

Албан даалгаврын хэрэгжилтийн тайланг 2026 оны 6 дугаар сарын 10-ны дотор ирүүлэхийг Эдийн засаг, хөгжлийн яамны дэргэдэх дэд зөвлөл /И.Батхүү/-д, тайланг хянан холбогдох санал, дүгнэлтийн хамт танилцуулахыг Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөгжлийн ерөнхий газрын дарга бөгөөд зөвлөлийн ажлын албаны дарга /Д.Гэрэл/-д тус тус даалгасугай.

ГЭР БҮЛ, ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН
САЙД БӨГӨӨД ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮНИЙ
ЭРХИЙГ ХАНГАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА

Т.АУБАКИР

ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮНИЙ ЭРХИЙГ ХАНГАХ
ЗӨВЛӨЛИЙН НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА, ХӨГЖЛИЙН
БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН
ДАРГА

Д.ГЭРЭЛ

